

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Van Beel-den en Mook-ers

Het is een langbekend en steeds weer toegepast middel om de sociale conflicten, en ook de nationale conflicten, wanneer zij een angstwekkende scherpste voor een heersende klasse verkrijgen, uit de weg te gaan, of uit te stellen, door schone beloften en een figuur of beeld op te roepen, dat de tegenstander de indruk geeft, dat het conflict principieel is gewonnen. De tegenstander meent dan, dat ook hij zich wat handelbaarder heeft te betonen en dat met gezamenlijke goede wil, het gewenste zal worden verwezenlijkt.

Maar in het kapitalisme is in feite goede wil geen, maar macht de enige, geldende factor.

Is het nodig voorbeelden te noemen? Wij zouden voor het gezapige Nederland ons de November-beloften van 1918 weer voor de geest kunnen roepen. Wij zouden voor het buitenland kunnen denken aan de Czaristische Doemabeloften van 1905. Maar het is minder nodig historische voorbeelden uit te werken, dan politieke voorvallen, die zich in het heden voltrekken, te verklaren; schone, maar lege beloften te ontluisteren, bedriegelijke beelden in een beeldenstorm te vergruizelen. Doet de klasse dat niet, dan doet de vijand dat te zijner tijd en op zijn manier.

De sociale en nationale beweging aan het einde van de tweede wereldoorlog in Indonesië werd door de Nederlandse bezittende klasse, wier regering te Londen resideerde, van te voren aangevoeld.

Dus kwam het eerste beeld. Reeds op 6 December 1942 werd aan het door de Japanners bezette Indië, in het befaamde Koninklijke woord, meegedeeld, „dat wij aan de vooravond stonden van een samengaan op voet van gelijkheid, toen wij plotseling voor de harde beproeving (de oorlog) werden geplaatst.“ Prachtig beeld van overvallen rechtvaardigheidszoekers. Maar wij tarten een ieder aan te tonen, dat de troonrede van 1939 na een meer dan drie honderd jarige overheersing, ook maar iets van een „voet van gelijkheid“ inhield. Wij herinneren ons slechts voetvallen voor Nederlands hoogste gezagsdraagster, wanneer Indische gezelschappen voor haar een dans-

of muziekvoorstelling mochten geven.

De na-oorlogse omstandigheden hebben er toe geleid, dat vóór Nederland, Indonesië weer kon bezetten na de ineenstorting van het Japanse imperialisme, grote sociale bewegingen zich daar voltrokken. Arbeiders en boeren bezetten, bewerkten en beheerden de plantages en bedrijven. Daarnaast ontstond de Repoebliek Indonesia, in het bestuur waarvan de Indonesische intelligentsia het grootste aandeel kreeg.

Het is ons niet mogelijk in een artikel een overzicht te geven met betrekking tot alles wat zich daarna heeft afgespeeld. Wij kunnen slechts vaststellen, dat toen het niet mogelijk bleek dit alles direct en zonder meer ongedaan te maken, een meer dan ergerlijk beeldenspel is gespeeld. Een burgerlijk-idealistisch man als Schermerhorn verbeeldde zich, de moeilijkheden te kunnen oplossen en werd als beeld gebruikt. De defacto-erkenning van de Repoebliek volgde als ander beeld. Een derde beeld werd het accoord van Lingadjatti. Als opperpriester fungeerde Van Mook, plotseling uit zijn koloniaal verleden tredende en de vrijheidsapostel spelende.

Maar achter de beelden, die geleidelijk naar voren werden geschoven, organiseerde het Nederlandse koloniale imperialisme zijn militaire macht. Het ging over tot herbezetting van steeds meer van de oude z.g. buitengewesten. De onderhandelingen met de regering van de repoebliek werden in het teken geplaatst van „herstel der orde“.

Nieuw beeld, dat inhield, dat een einde moest worden gemaakt aan de feitelijke heerschappij van de arbeiders in de fabrieken en op de plantages.

De Indonesische regering van intellectuelen was bereid tot het aangaan van een compromis Maar hoewel zij begreep dat de orde der oude heersers met de nieuwe orde der inheemse werkers onverenigbaar was, was zij blijkbaar niet in staat de laatsten te doen wijken en hen uit hun positie van vrije werkers terug te dringen tot die van arbeiders in dienst van het uitheemse kapitaal.

Zo bleek het onmogelijk langs geleidelijke weg tot een accoord te komen waar-

bij Westers kapitaal en Indonesische intelligentsia tezamen op de rug van de werkers zouden zitten.

Schermerhorn verdween. Sjahrir verdween. Deze beelden werden voorlopig aan de kant gezet.

Het militaire apparaat was intussen gereed gekomen. Op 20 Juli 1947 machtigde de Nederlandse minister-president Lt.-Gouverneur-Generaal Van Mook tot gewapend ingrijpen. Deze ontdeed zich van zijn priesterkleed der vrijheid, gordde zich het zwaard om en zo kwam het politoneel optreden. Alle beelden van „Gelijkheid“, „Lingadjatti“, en de facto-erkenning werden onder „Moker“-slagen vernietigd. De beeldenstorm van Beel en Mook.

De dispuuten in de U.N.O. hebben er toe geleid, dat een Commissie van Drie vertegenwoordigers van Amerika, België en Australië midden op zee, op de „Renville“, pogingen in het werk stelt onderhandelaars van Nederland en de Repoebliek tot elkaar te brengen, de beelden te lijmen.

Ondertussen gaat Nederland voort met militaire en politieke middelen zijn macht in Indonesië te versterken. Ondanks de opdracht „Staakt het vuren“ is het nog steeds bezig gebieden onder zijn gezag te plaatsen en bezette onder anderen het gehele eiland Madoera.

Het bevordert overal separatistische bewegingen met zijn hulpkrachten die vooral schuilen onder de oude feodale vorstenfamilies en tracht dus door het overbekende „verdeel en heers“ zijn macht te bevestigen.

En nu is het dan zover gekomen, dat Dr. Beel tijdens zijn bezoek aan Indonesië voor radio-Sumatra dwars door de onderhandelingen op de „Renville“ de Repoebliek Indonesia met een enkel woord vernietigt. Zij heet niet langer „Repoebliek Indonesia“, maar wordt teruggebracht tot „Repoebliek Djokja“. Een laatste beroep, een laatste uitnodiging wordt tot haar gericht zich te ontdoen van haar onverantwoordelijke elementen en zich neer te leggen bij een aansluiting bij een federatie van Indonesische volken, die spoedig plaats zal vinden. Het is duidelijk, dat deze onder Nederlandse leiding staande staatkundige formatie niet alleen het graf is van de sociale beweging der Indonesische

DE KOUDE OORLOG

„De koude oorlog is begonnen” schreef een der kranten naar aanleiding van het mislukken der conferentie der „grote vier” in Londen. Koud genoemd, waarschijnlijk, ter onderscheiding van ’t alles vernietigende, brandende vuur van de moderne oorlog, maar dan toch oorlog. Een oorlog, die aan alle maatregelen die uitgaan, of in verband staan met het Marshall-plan, het karakter geeft van te zijn gericht tegen Rusland. Maar ook alles wat Rusland onderneemt, krijgt nu het aanzien van oorlogsmaatregelen. Als Rusland in de door zijn troepen bezette gebieden er voor zorgt, dat er regeringen komen, die volledig aan zijn zijde staan, alle niet betrouwbare politieke leiders en hun partijen gelikwideerd worden en b.v. Bulgarije met Jugoslavie of Roemenië door „vriendschapsverdragen” met elkaar en met Rusland worden verbonden, dan zijn dat oorlogshandelingen in deze koude oorlog. Nog een hele reeks van stappen op dit gebied staan te wachten, o.a. de oprichting van een nieuwe staat in het Oostelijke Duitsland, van een republiek, die nog geen naam draagt, maar die geen andere staatkundige plaats gaat innemen dan b.v. Bulgarije. Het zijn allemaal maatregelen, die er op uit zijn, het hele door Rusland beheerste gebied, in een hecht politiek verband, tot een blok van vazalstaten, met Rusland als centrum, te organiseren. Tot een macht, die haar grenzen sluit voor de invloed van de andere macht, die in het Westen van Europa door het Amerikaanse kapitaal wordt opgebouwd. Want het Marshall-plan maakt van de landen, die er zich bij aansluiten, een statenblok, dat de politiek van Amerika strikt moet volgen.

Dit alles is niet nieuw. Meer dan 2½ jaar hebben wij in Spartacus gewezen op de tegenstellingen, tussen Amerika en Rusland, die voortdurend meer uitgroeien, zodat het nu iedereen duidelijk wordt, dat hier een kloof bestaat, die niet te overbruggen is. Voor ons was „de koude oorlog” er dus reeds lang. Voor de schrijvers in de pers begint hij pas, nu zij de kloof, tengevolge van het afbreken der diplomatieke onderhandelingen moesten vaststellen. Een juiste klassopolitiek van de arbeiders is slechts mogelijk, wanneer een goed economisch en politiek inzicht een toekomstbeeld omrijnt de komende gebeurtenissen mogelijk maakt. En daarom is het voor Spartacus, niet uit een gevoel van zelfingenomenheid, verheugend, dat wij reeds

massa's, zij is zelfs het einde van de Republiek.

De beelden zijn vergruizeld. Achter hun puin verschijnt het brute kapitaalbelang. De Indonesische arbeiders en boeren worden weer ingeschakeld in de orde. De Nederlandse arbeiders hebben weinig of niets gedaan, om met een ultra reactionnaire bewind de strijd aan te binden en solidair te zijn met de Indonesische arbeiders.

zoveel vroeger de voortdurend scherper wordende onoverbrugbare tegenstellingen tussen het monopolistische westerse en het Russische staats-kapitalisme, konden aantonen.

Het signaleren van deze tegenstellingen, met hun verschrikkelijke oorlogsperspectieven, was alleen daarom goed, omdat daardoor reeds zoveel vroeger, en nu met zoveel te meer kracht, de arbeidersklasse kon worden voorgelicht over haar wordende positie en haar komende strijd. Maar dit heeft alleen waarde, wanneer onder het voortschrijden van die maatschappelijke ontwikkeling, de daarbij opkomende vraagstukken telkenmale nader worden gezien en daardoor tot een helderder inzicht leiden.

In ons vorig hoofdartikel stelden wij aan het slot de vraag, hoelang beide vormen van heerschappij naast elkaar zouden kunnen blijven bestaan. Het is ons allen duidelijk, dat daarmee niet direct bedoeld kon zijn, hoeveel maanden of jaren het nog kan duren alvorens beide machtscomplexen in een geweldige militaire botsing zullen komen. Om daar in een inzicht te krijgen, is het allereerst noodzakelijk te begrijpen, hoe het verdere verloop van zaken moet zijn, hoe door elk van de partijen de taak van eigen machtsconsolidatie en machtsvergroting economisch en politiek, bewuster dan voorheen, zal worden nagestreefd, nu klip en klaar voor allen duidelijk is

geworden dat van een eensgezind exploiteren van de wereld geen sprake zal zijn.

Hoe lang zal het nog duren? Beide systemen hebben hun kern van macht. In de komende tijd staat bij beiden op de voorgrond om alles, wat die macht en zijn ontplooiing belemmert, uit de weg te ruimen. En, als tegenhanger daarvan, zal men ten aanzien van de positie van de imperialistische tegenstander er op uit zijn, diens moeilijkheden te vergroten.

In het economische leven komt dit daar op neer, dat Amerika de macht van zijn monopolies en monopolistisch systeem gaat ordenen en versterken. De nieuwe wetten inzake arbeidsplicht en verminderde stakingsrechten wijzen de weg waar dit heen gaat. En niet alleen in Amerika maar ook elders b.v. in Engeland en Frankrijk zijn zulke aangelegenheden, aan de orde. In de jongste acties van het Franse proletariaat kwam dit tot uitdrukking, in de wet „tot bescherming van de republiek en het recht tot arbeiden”, maar die in feite natuurlijk een poging betekent revolutionaire arbeidersstrijd te breken. Uit die overweging was het in het belang van het Russische imperialisme, dat die wetgeving werd bestreden en de actie van de arbeiders werd gestimuleerd.

Het Amerikaanse hulpplan aan West-Europa beoogt de ordening van dit gebied en zijn volledige inschakeling in de dollarsfeer. Daartoe is nodig, dat de economie van landen als Engeland, Frankrijk, Nederland en West-Duitsland niet meer van nationaal standpunt wor-

den gezien, maar passend worden gemaakt aan het Amerikaanse imperium. De dollars, die binnen zullen rollen, zullen de eenheid en de macht van het Westerse imperialisme moeten versterken. Zij zullen over een Europese arbeidersklasse moeten rollen, die bereid is gemaakt hun rentabiliteit, door de uitbuiting, te verzekeren. Een klasse, die ook bereid is, onder de leuzen van „Vrijheid, mensenrechten en democratie”, opnieuw voor de dollarmacht, in de meest letterlijke zin, in het vuur te gaan. Anderzijds zal Rusland al het mogelijke doen, om de uitvoering van dat plan te dwarsbomen.

Aan de andere zijde van het stalen gordijn, dat zich nu in de hele wereld voltrekt, zal Rusland al zijn krachten inzetten, om zijn expansionistisch doel te verwezenlijken. In de door hem bezette Oost-Europese landen, heeft het de restanten van het feodalisme, in de vorm van het groot-grondbezit, opgeruimd. Het heeft volgens het schema van „Rusland na 1917” de grond onder de boeren verdeeld. In een nog sneller tempo, want gedreven door de zekerheid van ’t grote komende machtsconflict met het dollar-imperium, wordt het gedreven naar de verdere schematische tenuitvoerlegging van ’t bolsjewistische boerenplan, staatsbedrijven en collectivisatie. Tegen het kleinboerendom zal weldra de strijd losbarsten. De macht van het staatskapitalistische Rusland eist, evenzeer als in het Westen, sterker nog dan in het Westen, een gesloten economisch systeem. De boer uit de Oost-Europese

landen zal dit industrialisatie-proces van het platteland moeten doormaken, al zal hij daartegen strijden. Waar hij de strijd aanbindt, zal hij naar omstandigheden de stokende instemming opmerken van de dollarmacht aan de andere zijde van het gordijn. Collectivisatieplicht zal gepaard gaan met arbeids- en leveringsplicht, terwijl ook de militarisatie van het industriële bedrijfsleven met kracht zal worden nagestreefd.

Hoe lang zal de oorlog nog uitblijven?

De koude oorlog is reeds lang begonnen. Aan beide zijden van het gordijn betekent dit knechtschap voor de arbeidersklasse, ongekende lasten ter vergroting van de macht van de eigen uitbuiters. Overal, overal ondanks de meest schitterende leuzen, staat de vijand der werkers in het eigen land.

En aan beide fronten der imperialisten wordt de grootst mogelijke aandacht besteed aan de gezindheid van de troep, de gezindheid van de massa. Galgen en broodroof zullen worden gebruikt om de politieke gezindheid af te dwingen, om de vorming van het derde front, dat der voor hún Vrijheid en leven vechtende proletaren, te belemmeren. Desondanks zal het groeien.

Hoe lang zal de oorlog nog uitblijven?

Onze klasse bepaalt dit mede door eigen worsteling, door de strijd tegen dit soort opbouw, door de strijd tegen dwingelandij en militarisatie, door de strijd tegen deze bunkerbouw, die overal gaande is.

Zwarte haren nog wat

Een van onze lezers las in „De Groene Amsterdammer” een artikel „Van Celbewoner tot Mens” van de hand van Mr. Muller, wat hem aanleiding gaf tot het schrijven van een ingezonden stuk aan de „Groene”. Wij geven het verkort hieronder weer.

EEN BEETJE OBJECTIVITEIT!

Mr. Muller schrijft o.a. in dit artikel: „De gevangene moet, nationaal gezien, zijn kost verdienen even goed als iedere vrije (behalve de zwarte handelaars, die men nog maar steeds op de hoeken van straten laat staan.”) Het gaat om het laatste deel van dit zinnetje de haakjes zijn van Mr. M.

Kijk, als hij zo speciaal deze „op hoeken van straten staande zwarte handelaars” noemt en zeker als hij dit doet op deze manier, dan heeft hij daar een bedoeling mee. Een opmerking op deze wijze gemaakt houdt de uitnodiging in aan de plaatselijke politie om tegen deze zwarte handelaars nu eens stevig op te treden.

Wanneer de blinddoek van Vrouwe Justitia nu eens wat minder stijf voor de ogen van dergelijke opmerkers zou zitten, dan zouden zij weten, dat de „werkelijke zwarte handel de engros zwarte handel” zich niet op deze straathoeken voltrekt. In plaats van die opmerking over die zwarte straathandelaars, zou hij dan b.v. geschreven hebben: „behalve de zwarte handelaars, die men nog steeds aantreft bij o.a. de directie van de Blijkenkorf de directies van grote hotel-café-restaurants, zoals van American en les Raves-Bas, om maar 2 met namen te noemen; of b.v. over die Haagse echtgenote van zijn collega rechter, die een varken in de kuip had. (Gekukkig is volgens de pers gebleken, dat de Edelachtbare zelf van dit zwarte handeltje van zijn ego niets wist ook deze rechter was weer stevig gebindoekt.) Hij zou dan op de zwendel in de textielindustrie en

handel kunnen wijzen; kortom hij zou dan kunnen schrijven over zo ontzettend veel zwarte handel en tegelijk over zo ontzettend hoge bedragen, die hiermee gemoeid zijn, dat hij zijn opmerking over die straathandelaars wel voor zich had gehouden. Want de handel van deze lieden zinkt in het niet bij de handel van bovengenoemde „geachte” zwarte pieten. Zowel wat de omvang in goederen als in geld betreft.

U beschouw mij niet als een goedprater of verdediger van de zwarte straathandel. Maar waar ik tegen op wil komen is, dat door het steeds maar opnieuw noemen van deze groep zwarte handelaren, de „engros-dealers” (moedwillig?) niet genoemd worden.

Dit schrijven en praten over de zwarte straathandel door Mr. Muller o.a. en het vergeten van die veel belangrijker grootheid in de zwarte artikelen, is een tendens. Men tracht, bewust of onbewust, de aandacht van de grote zwendelaars af te leiden, door die straathandel steeds maar weer als de zwarte pest af te schilderen.

Laige objectiviteit over dit onderwerp, ook door Edelachtbaren, is terwille van de waarheid wel gewenst.

Het antwoord van „de Groene” gepaard gaande met het niet opnemen van het ingezonden stuk, luidde als volgt:

„Zeer geachte Heer.

Naar het ons voorkomt hebt U de opmerking van Mr. Muller in een verkeerd licht gezien. Het

is zeer zeker niet zijn bedoeling geweest te zeggen, dat de zwarte handelaars, die op de hoeken van de straten staan wel en de grote mannen achter de schermen niet gestraft zouden moeten worden. Dit is geheel in strijd met zijn opvattingen, maar het is nu eenmaal zo, dat de zwarte handel het best bij zijn eindpunten kan worden gepakt, omdat hij daar in de letterlijke zin van het woord aan het licht komt. Mannen achter de schermen ziet men nu eenmaal in de regel niet en wanneer men ze te pakken krijgt is het gewoonlijk doordat een zaak van de eindpunten uit wordt „opgepeld”. Bovendien is het probleem van de zwarte handel er ook een van aantallen in het grootste aantal zwarte handelaars vindt men nu eenmaal op „de hoeken van de straten”, hoe hoger men komt, hoe geringer het aantal.

Uit verschillende praktische overwegingen dus zal Mr. Muller juist die categorie hebben genomen.

Hooftachtend.

DE GROENE AMSTERDAMMER.

Het verwondert ons niet, dat inzender zich walgelijk met dit antwoord bevredigd gevoelt. Ook zij hadden niet verwacht, dat de redactie van „de Groene” er zich met dit Jantje van Leiden zou hebben afgemaakt. Is in de aanhef van de brief op een poging te zien om een z.g. misverstand betrekking tot de bedoeling van Mr. Muller te de weg te ruimen (maar die dan toch beperkt

blijft tot de inzender), het slot van de brief bevestigt nog eens nadrukkelijk, dat het opprollen van zwarte zaken beginnen moet bij de kleintjes, bij de straathandelaar, wier aantal bovendien het grootst is. Wij willen slechts een kleine wending geven aan de conclusie van de redactie, zodat zij luidt: Hoe hoger men zit, hoe geringer het risico. En toch is het een onomstotelijk feit, dat op de hoogste toppen niet alleen de bronnen van de zwarte handel te vinden zijn, maar dat allerlei officiële lichamen haar al of niet gecamoufleerd toelaten. Hoeveel zou aan zwarte prijzen in aanmerkingssommen worden gecalculeerd, die ten slotte door overheidsinstanties worden aanvaard. Wij denken ook aan de autohandel, waarbij miljoenen aan deviezen zijn gemoeid. Verder is het b.v. vrijwel algemeen bekend, dat alle grote hotels zwart inkopen en natuurlijk zwart aan de gasten doorberekenen. Zeker, er vallen zo van tijd tot tijd in al die zaken bekeuringen. Maar elke dag is men daar in overtreding en dat is algemeen bekend. De betaalde zwarte prijzen zijn in dat laatste bedrijf evenzeer een normale bedrijfslast geworden, als de van tijd tot tijd toebedeelde bekeuringen.

Zo, van boven af gesanctioneerd, of gecamoufleerd toegelaten, wordt de zwarte handel in het klein, als straathandel, door pers en autoriteiten voortdurend aangeduid als het maatschappelijke kwaad, dat met brecht moet worden bestreden. Die kleine zwarte pieten worden gestraft met vrijheidsstraffen en boeten, die er vaak oorszaak van zijn, dat de gezinnen in grote moeilijkheden komen en nog dieper in het kwaad wegzinken.

Daar Mr. Muller die tendens via „de Groene” versierde, was het berwaar van inzender en wij zijn het, wat dat betreft, volkomen met hem eens.

BALANS

Aan het eind van het jaar is de koopman gewend zijn balans op te maken. Hij gaat dan na, of hij voordelig heeft gewerkt, dan wel, of zijn rekening met een nadelig saldo sluit. Hij maakt een winst- en verliesrekening en stelt bovendien een begroting voor het komende jaar vast.

In niet-commerciële groeperingen, bekend als bonden of verenigingen vindt zo iets ook plaats, maar dan onder de naam van financieel verslag van de penningmeester. Meestal gaat dat dan ook nog vergezeld van een verslag van de secretaris, die een overzicht van het afgelopen jaar geeft en soms richtlijnen aangeeft voor het volgende jaar. Dit laatste zouden we dus meer een geestelijke balans willen noemen.

Hoe staat het nu met dit soort balans met betrekking tot onze kleine kring van Spartacus-leden en -lezers?

Gaan we het afgelopen jaar na, dan moeten we constateren, dat het voor onze leden een moeilijk jaar geweest is. Door de dood, verloren we een kamerad, wiens plaats niet zo gemakkelijk door anderen zal kunnen worden ingenomen. Daarenboven verlieten een aantal makkers onze rijen, die principieel onze inzichten delen, doch wat de tactiek van de te voeren strijd betreft, het niet met ons eens zijn. Natuurlijk zal deze scheiding beide groepen niet onberoerd gelaten hebben. In de werkelijk revolutionaire arbeidersbeweging is iedere afplitsing min of meer een verlies.

Maar aan elke zaak zijn twee kanten. En de goede zijde van deze is wel, dat de groep, die zich nu in verkleind formaat voor het werk geplaatst zag, als het ware gelouterd uit de deling naar voren trad. Ieder voelde zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van het werk als verdubbeld en handelde er naar. Het aandeel, dat onze leden, in samenwerking met geestverwanten, gehad hebben in de oprichting van de I.F.B.K. en de steun, in velerlei opzicht, door ons verleend aan de stakers aan de Amsterdamse meelfabrieken, is daar het bewijs van. Dat geeft ons moed voor de toekomst. Bij het opmaken van onze balans en het vaststellen van de begroting voor het volgende jaar, zeggen we tot elkaar: „We durven het wel aan!”

En de lezers?

De lezers hebben over het algemeen bewonderenswaardig gereageerd op de moeilijkheden, die we, vooral in de eerste helft van 1947 moesten trachten te overwinnen. Niet-verschijnen en gestencilde kranten ten spijt, bleven zij ons trouw, niet alleen, maar gaven door hun morele en financiële steun blijk, ons blad op prijs te stellen. Wanneer wij op hun medeleven kunnen blijven rekenen, zullen wij door onze verhoogde activiteit in staat zijn ons bescheiden werk voort te zetten, er wellicht uitbreiding aan te kunnen geven.

Dan kan, met ons aller medewerking 1948 een goed jaar voor ons werk in de arbeidersbeweging worden.

TOEN DE TREIN STILHIELD....

Het gebeurde in het vroege voorjaar van 1918, aan het einde van de eerste wereldoorlog, in een naaistersfabriek van Oostenrijk. Ik herinner mij dit alles, uit een nauwkeurige beschrijving in „De Proletarische Vrouw”, enige tijd na het einde van de eerste wereldoorlog.

De fabrieksmeisjes, afkomstig uit het bergland, waren reeds lang oorlogsmoe. Slechts één verlangen vervulde hen; weg uit de oorlogsellende en uit de fabrieken, terug naar huis, naar het land, naar de bergen. Een staking brak uit en was volkomen, de meisjes bleven bij hun eisen, niettegenstaande politieterror en beloften. Zij overwonnen na lange en bittere strijd. De trein reed voor, en juichend en zingend begonnen zij de reis naar huis. De trein reed verder, het werd nacht. Moe van het zingen, verlangend naar het weerzien de volgende dag, vielen zij eindelijk in slaap.

• Toen in de grauwe, kille ochtend de trein stopte, schrokken zij wakker. De trein stond voor de fabrieksgebouwen. Met bleke gezichten, ellendig van vermoeidheid en koude, sjouwden zij hun sjoefle bagage tussen de rijen gewapende soldaten door... en begonnen hun taak opnieuw.

Ook de tweede wereldoorlog ging voorbij, en ook wij, arbeiders van Nederland, hebben onze vast besloten strijd gevoerd. Bouwden we niet onze eigen machtige organisatie de E.V.C.? Voerden we niet vastberaden en met grote opofferingen onze strijd in de havens, op Schiphol en in tal van fabrieken? Hadden we niet onze massa-demonstraties

tegen de koloniale oorlog, voor de republiek Indonesia? Eerst in de markthalen, waar fiere woorden werden gesproken! Daarna de spontane staking te Amsterdam. En weer later de massale demonstratie in het R.A.I.-gebouw. Nog zie ik de vette koppen in „De Waarheid”: „Verzet tegen de koloniale oorlog”, „Hollands Glorie spreekt het verlossende woord. Geen man en geen kogel naar Indonesië”.

Wat waren de uitkomsten? In „Het Parool” van 20 December schrijft een speciale correspondent uit Batavia:

Staakt het vuren!

1. Een ziekenhuis in door ons bezet gebied dicht bij Cheribon ligt vol patiënten. Veertien dagen geleden rijdt midden in de nacht een auto der Militaire Politie voor. Drie zieken (geen krijgsgevangenen, maar waarschijnlijk wel Republikeinen) onder wie een klerk van de assistent-wedana en een mandoe van het Boswezen, worden uit hun bed gehaald en meegenomen. In diezelfde nacht knalt de M.P. hen zonder vorm van proces naar een ernstige klacht wordt in Batavia bij de Dienst Volksgezondheid ingediend. Antwoord: „Het gebeurt wel meer, er is niets aan te doen.....”

2. Ergens uit een welvarende dessa met ongeveer vierduizend inwoners wordt op een majoor geschoten de majoor krijgt een kogel door het been. Gevolg: de hele dessa weg, platgebrand. De vrouwen en kinderen zijn naar andere dessa's verjaagd, de mannen gevangen genomen. Putten? Nee, een dessa bij Cheribon.

3. In een andere dessa in diezelfde buurt zitten vermoedelijk extremisten. Uit de lucht wordt het dorp gebombardeerd. Mei 1940 in Rotterdam? Nee, November 1947, ergens in Indonesië.

4. Anderhalf jaar geleden zijn er in en bij

Menado op Noord-Celebes duizenden jongens gevangen genomen, die nooit een wapen in de hand hebben gehad, maar volgens de Nica en het Knil extremisten waren. Natuurlijk waren ze republikeins ingesteld. Men heeft nooit meer iets van deze jongens gehoord. Nederlanders, die naar Duitse concentratiekampen zijn gebracht? Nee, eenvoudige Minahassers, door het Nederlandse leger meegenomen... waarheen?

Dat alles gebeurde onder de medeverantwoordelijkheid van de Nederlandse arbeiders, door hun inactiviteit.

Aan het sombere einde van het jaar 1947 stopt aldus ook de trein voor de arbeidersklasse van Nederland. Geslagen gaan ook wij in het nieuwe jaar opnieuw aan onze slavenarbeid in fabrieken en werven naar kantoren en havens.

Ja, de trein stopt. Maar er is in het kapitalisme geen „naar huis”, geen vrede maar slechts oorlogsellende, of dreigende oorlogsellende. Reeds nadert het derde wereldconflict. Wij allen, waar ook werkzaam aan de kapitalistische wederopbouw, arbeiden in feite aan oorlog en oorlogsvorbereiding. Zo is dit stelsel.

Toch wordt dit alles langzamerhand duidelijk aan de arbeiders, internationaal. Overal vermen zich groepen van min of meer bewust. En overal wordt onder de druk van de omstandigheden de zelfstandige strijd aangeboden.

Zo zal eens de tijd aanbreken, dat de arbeiders zelf de bedrijven zullen bezetten en de machines doen draaien ter voorziening in hun aller levensbehoeften. De tijd, dat zij zelf de treinen in bezit zullen nemen, zelf volgens eigen inzicht de locomotieven zullen richten op het doel van hun reis, zelf de wissels zullen omgooien, opdat de trein zal kunnen stoppen, daar waar wij dat noodzakelijk vinden.

naar, algemeen bekend onder zijn pseudoniem „Kees”.

In de aula van de begraafplaats werd door verschillende personen uit de verzetsbeweging en de revolutionaire arbeidersbeweging het woord gevoerd.

De kist, gedekt door een rode vlag en vergezeld van een groot aantal bloemstukken, werd door een achttal Haagse kameraden naar de groeve gedragen, waar een familielid bedankte voor de getoonde belangstelling.

Wij behoeven aan ons afscheid, geplaatst in ons vorige nummer niet veel meer toe te voegen. Kees laat in onze rijen een lege plaats. Reeds op onze kerstconferentie werd dat gemis gevoeld. Maar ook bleek daar, dat de geest die hem bezielde vaardig blijft. De strijd gaat voort.

Werft nieuwe abonnees voor „Spartacus”

Begrafenis Kees.

Op Dinsdag 23 December heeft onder grote belangstelling de begrafenis plaats gevonden op Oud Eik-en-Duinen te Den Haag van onze kameraad Leen Mole-

10 JANUARI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No. 2

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

REGERING EN NIEUWE ARBEIDERSSTRIJD

Ook in Nederland zal binnen korten tijd strijd geleverd worden tussen de arbeiders en de regering. Enkele voorposten gevechten zijn reeds gevoerd. We noemen als de bekendsten er van, de reeds meer dan 4 maanden durende staking bij de Amsterdamse maalfabrieken, Holland en Ceres en de staking bij enkele textielfabrieken in Enschede en Tilburg. In al deze conflicten stonden de arbeiders in strijd met de regering zelf. Deze immers houdt vast aan het zich zelf toegekende recht, de loon- en arbeidsverhoudingen te laten vaststellen door de met wettelijke bevoegdheid beklede „Stichting van den Arbeid”, die daardoor tot een officieel regeringsorgaan is verheven. En zij eist van de arbeiders, dat ze zich onvoorwaardelijk bij de uitspraak van dit regeringsorgaan neerleggen. Natuurlijk beweert de regering, dat daarin ook de vertegenwoordigers der arbeiders zitting hebben, namelijk de erkende vakverenigingen. Maar deze bewering heeft voor de arbeiders weinig overtuigingskracht, want het is iedereen bekend, dat de leiders der vakverenigingen, die daarin zitting hebben, nauw met de regering verbonden zijn.

Wij begrijpen waarom de regering hardnekkig aan deze door haar ingestelde ordening vasthoudt, dat het voor haar een principieel vraagstuk van de eerste orde is, waarop ze geen enkele inbreuk toelaat. Ze kan het weten, dat de kapitalistische wederopbouw van het bedrijfsleven hier en de oorlog in Indonesië ontzaglijke kapitalen verslindt en ze weet ook, dat de bronnen, waaruit dit kan worden bekostigd, alleen in de verscherpte uitbuiting der arbeiders te vinden zijn. Daarom volgt zij konsekwent een dusdanige, sociale politiek, waarbij de lonen op de grens van het bestaansminimum worden gehouden — misschien ook wel er beneden als ze het noodzakelijk acht — en dat de prestaties der arbeiders zo hoog mogelijk worden opgevoerd. Het laatste moet dan bereikt worden door een voort-

durend herhaalde propaganda-veldtocht in de pers en door een gestadige bewerking der arbeiders door de vakbondbestuurders, die voor deze gelegenheid hun leden nog eens weer opzoeken. Heeft niet ook de E.V.C., toen ze meende een kans te maken om erkend te worden, haar best gedaan de arbeiders tot verhoging der productie aan te zetten?

De regering meent haar loon- en prijs-politiek te kunnen doorzetten langs de wettelijke, bureaucratische weg. Natuurlijk weet zij ook wel, dat de arbeiders naar mogelijkheden zoeken om hun levensomstandigheden door een hoger loon te verbeteren. De bouwvakarbeiders, die met vele kleine bazen te doen hebben, namen dan ook hun kans waar en bedongen hogere lonen, dan wettelijk voorgeschreven was, toen al die kleine en grote ondernemers op zoek waren naar vaklieden. Een zelfde verschijnsel is tijdens de oogst waar te nemen in de landbouw en eveneens trouwens in vele kleine bedrijven van industrie en nijverheid.

De jongste maatregelen der regering zijn er op uit om al deze mogelijkheden af te snijden. Zij heeft voor het bouwbedrijf, begunstigd door de geforceerde slapete die er op het ogenblik heerst, nieuwe collectieve arbeidscontracten bekend gemaakt en dreigt met zware straffen, als er niet de hand aan wordt gehouden. De „zwarte” lonen zullen er door worden bestreden, dit „euvel” moet worden uitgeroeid.

De arbeiders in de bouwvakken, die door dit ingrijpen van regeringsorganen een loonsverlaging van 20—30 pCt. moeten ondergaan, zijn daardoor in grote beroering gekomen. Overal vinden vergaderingen plaats, en daar men stakingen tijdens dit seizoen niet raadzaam acht, wordt meestal besloten, een „langzaam-aan-actie” in te zetten.

Aanleiding tot conflicten is er dus reeds meer dan genoeg, wat nog zal toenemen, als straks ook op andere gebie-

den de teugels van de loonpolitiek der regering worden aangetrokken. In het Twentse industriegebied is daar mee reeds een begin gemaakt. Bij een controle der loonlijsten werden bij ruim 50 bedrijven hogere lonen geconstateerd, dan officieel is toegestaan en bekeuringen gemaakt.

Uit alles blijkt, dat de regering al haar macht gaat gebruiken om haar loonpolitiek door te zetten en ze heeft voorlopig nog alle troeven in handen. Zolang de arbeiders in hun afzonderlijk bedrijf, misschien zelfs in het gehele bouwbedrijf, voor het behoud van hun „zwarte” lonen, of in andere gevallen voor prestatie-toeslagen strijden, vechten zij op een verkeerd terrein.

De vijand, die zij moeten bestrijden, zetelt niet meer in het bijzondere bedrijf, het is de centrale macht van de gehele heersende klasse, vertegenwoordigd door de regering. Haar macht wordt door stakingen hier of daar niet in het geringste aangetast. Zij kan zelfs in bijzondere gevallen aan bepaalde looneisen der arbeiders tegemoet komen en zal dat ook doen, als haar een staking heel ongunstig lijkt, de gedane concessies weer ongedaan maken; er is daarvoor niet meer nodig, dan een nieuw besluit te doen nemen door het, voor het bepalen van loon- en arbeidsverhoudingen ingestelde overheidsapparaat.

Dit bureaucratisch apparaat, door de vakverenigingen gesanctioneerd, en het hem gegeven recht, over de posities van de arbeiders in het bedrijfsleven te beslissen, is de werkelijke machtspositie van de heersende klasse tegenover de arbeiders in de bedrijven. Het is het gesloten, georganiseerde front, waartegen alle bijzondere acties der arbeiders te pletter moeten lopen. De actie der arbeiders moet tegen deze machtspositie der heersende klasse zijn gericht, pas als zij hierin succes kunnen boeken, hebben loon- of andere eisen kans van slagen. Doch dat vereist een geheel andere strijd dan tot nog toe te zien was.

Zo redenerend komt men gemakkelijk er toe: de loonstrijd als zinloos te verklaren, en maar af te wachten, tot de arbeiders eindelijk inzien, dat ze een andere strijd moeten voeren. En toch is

Herinneringen.

Het zal in het jaar 1931 zijn geweest, in elk geval vóór het gebeurde met de „Zeven Provinciën”, u weet wel, dat oorlogsscheepje, dat zich „distanti...eerde” van de Nederlands-Indische strijdkrachten ter zee in vreedstijd, en prima genavigeerd door de eigen bemanning het ruime sop koos, dat ik een vergadering bijwoonde ten huize van de heer Sal Tas, ergens in Amsterdam Zuid. De Kat zou spreken.

Het was al Russisch wat de klok sloeg. Ja, niet alleen de wanden waren bedekt met door de hamer en sikkel gesymboliseerde rode doeken, doch dit instrument zelf, deze onverbiddelelijke indicator van de alles veranderende, maar zichzelf gelijk blijvende tijd, droeg een rode sjerp.

Op de piano werd het welbekende zwaar rhythmische stuk van de Rus Rachmaninow gespeeld. De atmosfeer, ernstig en zwaar, was geladen met de beloften der grote daden van de toekomstige leiders: Sal Tas en De Kat, die het wisten.

Enige opmerkingen, die inhielden, dat de Russische dictatuur er één was over de arbeidersklasse en zich in deze zin verder zou ontwikkelen werden beantwoord met een ontkennende zekerheid,